

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

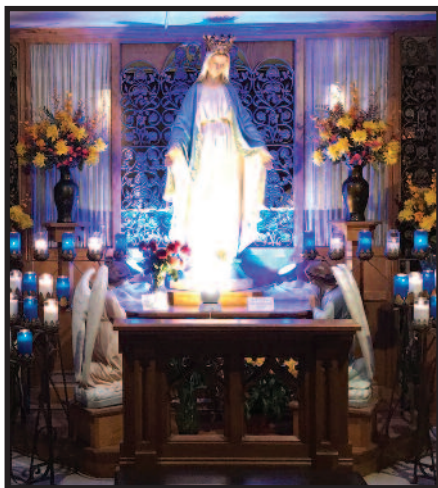
ANTRADIENIS–TUESDAY, SPALIO–OCTOBER 8, 2019 • Vol. CX NR. 118

Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 10-07-2019

ŠIAME NUMERYJE:

Išvyka, kuri praturtino
ir suartino – 5 psl.

Trys įspūdingos savaitės
Amerikoje – 6 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Tarp naujų kardinolų – Sigitas Tamkevičius

Konsistorijos apeigose – S. Tamkevičius (k.)

Spalio 5-ąją dieną Šv. Petro bazilikoje popiežius Pranciškus vadovavo kardinolų konsistorijai ir apeigoms, kurių metu trylikai ganytojų buvo įteiktos kardinoliškos insignijos. Tarp jų – Kauno arkivyskui emeritui Sigitui Tamkevičiui SJ. Prieš tai popiežius pasveikino valstybines delegacijas, kurios atvyko iš paskirtųjų kardinolų gimtųjų kraštų.

Apeigos lotynų kalba prasidėjo giesme *Tu es Petrus* („Tu esi Petras“) ir pasisveikinimu. Tada į popiežių visų naujų kardinolų vardus kreipėsi arkivyskupas Miguel Angel Ayuso Guixot, Popiežiškosios tarp-religinio dialogo tarybos pirmininkas.

– 2 psl.

Kardinolas S. Tamkevičius su sovietmečio pagrindinės veiklos pagalbininkėmis seserimis eucharistietėmis.

Šlovės muziejų papildė nauji vardai

Nuotrauka atminimui – renginio svečiai ir organizatoriai.

Jono Kuprio nuotr.

Savaitgalį Pasaulio lietuvių centre įvykusiame Nacionalinių Amerikos lietuvių šlovės rūmų (National Lithuanian Hall of Fame) renginyje spindėjo žvaigždės. Šios organizacijos šlovės muziejų papildė dar keturi žymių ir Lietuvą pasaulyje garsinančių mūsų tautiečių – avangardinių filmų kūrėjo **Jono Meko**, legendinės JAV Lietuvių Bendruomenės veikėjos **Marijos Remienės**, garsios ringo kovotojos **Rose Namajunas** ir per kelerius metus pasaulyje išpopuliarėjusios rašytojos **Rūtos Šepetys** vardai.

– 8 psl.

Mūsų gyvenimas – teatro uždanga, už kurios tūno didžiausios paslaptys – *Rainer Maria Rilke*

Neseniai Lietuvos registrų centras paskelbė netikėtą žinią, kad gyvenamąją vietą Lietuvoje deklaravo daugiau nei 3 mln. žmonių. Netikėta, nes pastaruoju metu žiniasklaidoje nuolat pasirodydavo komentarai, nuogastavimai ir net pasityčiojimai, kad Lietuva ištuštėjo, kad čia nebeliko net 2 mln. žmonių (tuo netgi yra pasimėgavęs Rusijos prezidentas). Nors per devynis šių metų mėnesius Lietuvoje gyvenamąją vietą deklaravusių žmonių skaičius sumažėjo 2,4 tūkst., bet spalio 1-ąją dar buvo 3,03 mln. Nuo trečiojo šių metų ketvirčio pastebėtas gyventojų daugėjimas. Daugiausiai auga Vilnius (šiemet išaugo 7,2 tūkst. iki 578 tūkst.), augimas pastebimas ir Kaune (padaugėjo 0,3 tūkst. iki 309 tūkst.) bei Klaipėdoje (padaugėjo 1,1 tūkst. iki 166 tūkst.). Gyventojų daugėja ir Šiauliuose, Palangoje, Elektrėnuose, Neringoje bei Trakų rajone. Gyventojų skaičiaus augimas greičiausiai susijęs su neaiškia padėtimi Anglijoje, kur atvykėliams iš kontinentinės Europos grasina „Brexit“.

Šią BNS paskelbtą žinią netrūko ne tik teigiamų atsiliepimų, bet ir skeptikų komentarų. Štai vienas primena, kad gyventojų daugėjimui įtakos turi iš Ukrainos (atvyksta ir iš Baltarusijos) atvykstantys dirbti žmonės. Jis rašė: „Vienoje savivaldybėje giminaitis prižiūri vietinio verslininko viešbutį. Tas viešbutis buvo merdintis, bet dabar ten pilna ukrainiečių, kurių pragyvenimą apmoka savivaldybė. Jie dirba keliose didelėse įmonėse, kur baigia išstumti lietuvius, nes niekas nenori dirbti vergovės sąlygomis už minimumą. Ir, pasirodo, tuos ukrainiečius ten deleguoja „Sodra“ ir dengia dalį atlyginimo ir visi jie čia Lietuvoje registruoti. Štai kaip okupuojama Lietuva“.

Dejuotojų niekada netrūko, ir šiandien jų yra pakankamai, bet toje skeptiškoje nuomonėje, kurioje yra daug klaidų, esama ir dalis tiesos – štai netoli mūsų, Šiaurės Lietuvoje, veikia kiaulių ir karvių kompleksai, o darbuotojų daugumą (žinoma, ne šimtus, o keliolika žmonių, nes darbas mechanizuotas ir su kibirais šiandien jau niekas po fermas nebelaksto, kaip būdavo kolūkių laikais) sudaro ukrainiečiai. Bet aukščiau pacituotame komentare esama ir prieštaravimų – rašoma, kad užsieniečiai dirba už minimumą, bet toliau pridėdama, kad primoka ir „Sodra“ – valstybės socialinis draudimas, o tai reiškia, kad jie gauna daugiau negu minimumą, kuris privalomas. Bet mūsų žmonės jau išpuiko, jie geriau eina į Darbo biržą, iš kur gauna tą minimumą, kad nieko nereikėtų dirbti ir gautų bedarbio pašalpą. Ta pašalpa mokama tik pusę metų, paskui vėl reikia įsidarbinti. Konkretus pavyzdys – mūsų meistras, kuris pas mus kelinti metai vis ką nors sumeistrauja, – kai tik užsidirbam kažkiek pinigėlių, taip jį ir kviečiamės. O senoje sodyboje dar ilgai bus jam ką veikti. Taigi jis pasakoja, kad savo pameistriams (ar kompanionams) moka 800 eurų, kad tik tokių atsirastų, bet jis nuolat dirba vienas, nes padirbė kelis mėnesius vyrukai, dažniausiai jauni, meta darbą ir užsirašo į Darbo biržą, kur gauna 600 eurų per mėn. Kitas sėdi namie ir alų gurkšnoja, yra ir tokių, kurie pas ką nors uždarbiauja privačiai ir slapčia gauna dar vieną atlyginimą. Rimtas žmogus, žinoma, nemes nuolatinio darbo, taip elgiasi tik tas įdomusis žmonių sluoksnis, kuris negalvoja apie ateitį ir kuriam atlyginimas reikalingas šiandien, kad linksmiau pagyventų.

Kad ir mūsų kaimo kaimynas. Praėjusiais metais jis 3 rudens mėnesius darbavosi Olandijoje, prie ūkio darbų – sodino aviečių ir kt. vaiskrūmių sodinukus. Paskui pusę metų uliavojo – baimė ėmė, kad kaimynystėje buvo atsivėrusi užėiga. Mašinos siautė kaip mieste, o kaimyninio miestelio pavežėjai turėjo darbo – jie pristatydavo nelegalių svaigalų, gabenamų iš Latvijos, kur alkoholis pigesnis. Per žiemą kaimynėlio resursai baigėsi, vasarą jis šiaip taip pramito iš tėvo pensijos, o prieš kelias dienas vėl išvažiavo į Olandiją sodinukų tvarkyti. Vėl keliems mėnesiams. Taigi iki Kalėdų ramiai pagyvensime. Ir taip beveik kasmet. Olandijoje (kažkada, kai buvo pelninga, važiuodavo ir į Ispaniją) 34 metų vyrukas uždirba nemažai, per tiek metų galėjo įsigyti jau ir mašiną ar bent motociklą, bet ne, visas uždarbis praėjo per gerklę. O kai užgeria, ateina pas mano vyrą, sugalvojęs kokią mirtiną priežastį (pvz., atvažiavo draugas su vaiku ir tam vaikui kažkas baisaus atsitiko ir t.t.), kad jį ar jo draugą nuvežtum į miestel-

Lietuva gyva

AUDRONĖ V. ŠKIUDAITĖ

Buvusi mokytoja Janina Petkūnienė atrado naują talentą – tapo lietuviško kulinarinio paveldo puoselėtoja – kepa tradicinius Švenčionių krašto pyragus, o vaikus moko užsiminkyti ir išsikepti bandutes.

lį, iki kurio 5 km. O kaip neveši, kai tokia bėda... O ten, žinoma, slapta nusiperka butelį arba alaus „bambalį“. Kaip gyvens, kai mirs tėvas ir nebeliks jo pensijos, kaimynėlis negalvoja.

Taigi toks darbininkas nėra patikimas, jo negali samdyti rimtam darbui. Pasirinkimo kaime kaip ir nėra, nes žmonių mažėja. O ukrainiečiai atvyksta normalūs žmonės. Bet negali sakyti, kad Lietuvos provincija ištuštėjusi. Anaipol. Štai neseniai buvo paskelbta, kad Lietuvos kaime žmonių gyvena dar 10 kartų daugiau negu Vakarų Europoje. Technizacijos laikais valdyti ir apdirbti šimtus ir tūkstančius žemės hektarų užtenka labai nedaug žmonių. Pvz., viena mūsų kaimynė ūkininkė su vyru ir pora samdytų traktoristų bei vairuotoju puikiausiai apdirba apie 500 ha. Aplinkui visos žemės, kurios yra labai geros kokybės, yra dirbamos. Atsiranda vis naujų kultūrų, kurios ūkininkams neša pelną, ir ūkininkai jas išsaviną. Paskutinis mados klyksmas – kanapės, kurias Lietuvoje buvo leista auginti tik pastaraisiais metais, bet važiuojant per Lietuvą jų jau pamatysi dažnam krašte. Panaudojamos sėklos ir pluoštas, kuris yra labai kokybiškas ir stiprus bei brangus. Pradžioje buvo bijomasi, kad neprasidėtų narkotinių medžiagų gamyba, bet mūsų platumoje užaugintos kanapės narkotinių medžiagų neturi arba auginamos tik specialios pluoštinės veislės.

Verslai kaime

Dar vieną gerą pavyzdį, kad Lietuvos kaimas gyvas, patyriau prieš savaitę, kai nuvykome į Švenčionių rajoną, esantį prie Baltarusijos sienos, prie šingoje Lietuvos pusėje. Ten, prie Kretuono ežero, be-

veik tris dešimtmečius tyrinėjimus vykdė mūsų šeimos galva archeologas Algirdas. Tad tos vietos ir žmonės gerai pažįstami. Reškutėnų kaime tuomet, kai ten vyko archeologiniai kasinėjimai, dar veikė pagrindinė mokykla. Sumažėjus vaikų mokykla užsidarė. Likusieji keliolika vaikų geltonuoju autobusu vežami į Švenčionių gimnaziją.

Bet mokykla nestovi tuščia – atvirkščiai – renovuota už Europos Sąjungos pinigus ir joje išikūręs Tradicinių amatų centras. Mat vietovė dar mokyklai gyvuojant, kai jai vadovavo garsi to krašto mokytoja Viktorija Lapėnienė, telkė gabius amatininkus (o tame krašte yra garsios audėjos ir medžio drožėjai) ir po pamokų vaikus mokė rankdarbių. Dabar mokykloje veikia gamtos muziejėlis, kurį įsteigė Aukštaitijos nacionalinis parkas (Reškutėnai įeina į parko teritoriją), ir veikia audimo, pynimo, verpimo, vilnos vėlimo, medžio, keramikos dirbtuvės. Neužmirštas ir kulinarinis paveldas: senovinėje krosnyje kepama naminė duona ir pyragai, spaudžiami sūriai, gaminama naminė gira.

Teko pabendrauti su buvusią mokytoja Janina Petkūniene, kuri buvo paskutinė šios mokyklos pradinukų mokytoja ir dabar yra Reškutėnų bendruomenės pirmininkė. Uždarius mokyklai ji rąkų nenuleido – ėmėsi projekto Reškutėnuose įkurti amatų centrą, rašė su kitais projektą, gavo krūvą pinigų, restauravo mokyklos patalpas, įsirengė kepimo krosnį su sale edukaciniams užsiėmimams ir pati mokėsi kepimo amato, netgi įsigijo Tradicinio kulinarinio paveldo sertifikatą ir kepa tradicinius Švenčionių krašto pyragus (kurių neužmirštamą skonį išbandėme kažkada, archeologinių kasinėjimų laikais), dalyvauja amatų mugėse visoje Lietuvoje. Ji edukacinių užsiėmimų su vaikais metu pasakoja apie lietuvių liaudies papročius, tradicines šventes. Gabus žmogus niekada ir niekur nepraužuvo, palaikydamas gyvą ir savo valstybę.

Alternatyva Lietuvai

Įdomu, kaip šiandien mes atrodome lyginami su kaimynais, kurie dvasiškai nepasitraukė iš Sovietų Sąjungos? Kaip tik 15min žurnalistas Ugnius Antanavičius neseniai lankėsi Gardine, Baltarusijoje. Jis rašo, kad maistas ten nors nebrangus, bet prastas, nepasikeitęs nuo anų laikų, alkoholis pigus ir žmonės viešai jį geria. „Gazirovkės automatai! Jie vis dar išlikę ir pardavinėja gazuotą vandenį už kokius 25 europietiškus centus. ...Dar buvom miesto parke. Gėlynai, sutvarkyti takeliai, šunų aikštelės, jaukios kavinukės, būriai sportuojančių žmonių – viso to ten nebuvo. Tiesiog pieva bei šen ir ten augantys medžiai, ir jausmas, kad nenorėtum čia atsidurti tamsiu paros metu. Tokia smulkmena, bet parodo, kiek Lietuva pažengė. Jau toliau nuo centro yra Antrojo pasaulinio karo memorialas, kur galima išvysti sovietinių tankų, sovietinį naikintuvą, apkasus, kurie priminė Brecourt žemėlapi „Call of Duty“, ir panašiai. ...Apskritai bendras miesto vaizdas tiek pastatų išvaizda, tiek kavinių ar barų pasirinkimu, tiek žmonių apranga labai priminė Vilnių ar Kauną prieš 20 metų. Tokia kelionė laiku, arba žiūrint kitaip – alternatyvi Lietuvos ateitis, jei iškart po Nepriklausomybės būtų valstybė besivysčiusi kiek kitaip. Pasiziūrėti įdomu, bet gerai, kad vis dėlto Lietuva tokiu keliu neuėjo“, – sako kolega Ugnius.

Remkime Draugo fondą
4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629 • tel: 773-585-9500
www.draugofondas.org

„Draugo“ prenumeratoriai gali skaityti „Draugą“ internete be jokio papildomo mokesčio. Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai: **administracija@draugas.org** ir gauti „log in“ bei slaptažodį.

www.draugas.org – 773-585-9500

TELKINIAI

LF vadinės stipendijos – Šiaulių universiteto magistrantėms

ZENONAS RIPINSKIS

Lietuvių Fondas (LF), įsikūręs Čika-
goje, kasmet skiria vardines Bene-
dikto Masioko ir Pranės Masiokaitės
stipendijas geriausiems Šiaulių uni-
versiteto humanitarinių mokslų ma-
gistrantams. Šiemet LF Benedikto
Masioko vardinė stipendija paskirta
Šiaulių universiteto (ŠU) lietuvių kal-
botyros studijų programos antro
kurso studentei Ieva Kadžiulytei, o
LF Pranės Masiokaitės vardinė sti-
pendija – istorijos ir politikos magistro
studijų programos II kurso studentei
Laurai Lukoševičiūtei.

Spalio 4 d. LF stipendijas studen-
tėms įteikė laikinasis ŠU rektorius
prof. Darius Šiaučiūnas, lai-
kinoji ŠU mokslo ir meno prorektorė
prof. Diana Cibulskienė ir laikinoji ŠU
Regionų plėtros instituto direktorė
doc. dr. Lina Garšvienė. ŠU K. Done-
laičio auditorijoje vykusios stipendijų
įteikimo ceremonijos metu stipendi-
ninkes pasveikino doc. dr. Jolanta Vas-
kelienė ir prof. dr. Regina Trimonienė.
Renginį moderavo Komunikacijos ir
rinkodaros tarnybos direktorė Sonata
Tenytė.

„Džiaugiamės, kad LF įsteigtų
vardinių fondų steigėjų ir nuoširdžių
aukotojų dėka LF gali paremti studi-
juojantį jaunimą. Dėkojame jiems už jų
atsidavimą, rūpestį ir dosnumą rūpi-
nantis jaunąja karta. Studijų metai turi
didelę įtaką ne tik Jūsų karjerai, bet ir
Jūsų asmenybės brendimui. Tikime,
kad po daugelio metų ir Jūs tapsite LF
nariais ir nešite aukštai iškėlę LF
liepsną, nušviesdami kelią būsimiems
studentams, siekiantiems mokslo aukš-
tumų. Linkime Jums visokeriopos sėk-
mės moksluose“, – sveikinimo rašte, at-
siųstame stipendininkėms, rašo LF
vykdomoji direktorė Jūratė Merec-
kis.

Benedikto Masioko vardinės sti-
pendijos laureatė Ieva Kadžiulytė, pa-
sak lietuvių filologijos studijų pro-
gramos komiteto pirmininkės dr. Jo-
lantos Vaskelienės, yra aktyvi stu-
dentė – su Kristijono Donelaičio drau-
gija ne kartą vyko į Kaliningrado sri-
tį (apie šias keliones ji yra paskelbusi
straipsnių universiteto tinklalapyje,
universiteto laikraštyje taip pat pub-
likuota nemažai įvairių studentės
straipsnių). Ieva su kurso draugėmis
ne kartą organizavo tekstų skaitymus,
dalyvavo mokslinėje veikloje. 2018 m.
ŠU Jaunųjų tyrėjų mokslinėje konfe-
rencijoje už pranešimą „Meilės mito-
logija Jolitos Skablauskaitės romane
‘Brudenis’“ Filologijos sekcijoje jai
buvo skirta III vieta.

Ieva Kadžiulytė ne tik mokosi, bet
ir dirba pailgintos dienos grupės mo-
kytoja Šiaulių „Sandoros“ progimna-
zijoje, nuo 2019 m. rugsėjo mėnesio ji
yra ir neformaliojo ugdymo užsiėmimo
Kūrybinio rašymo studija vadovė. Už-
siėmimų metu Ieva Kadžiulytė moko
vaikus žurnalistikos pagrindų, taip
pat planuoja įkurti mokyklos literatų
klubą. Baigusi kalbotyros magistran-

Iš k.: doc. dr. Lina Garšvienė, doc. dr. Jolanta Vaskelienė, Ieva Kadžiulytė, rektorius prof. Darius Šiaučiūnas, Laura Lukoševičiūtė, prof. dr. Regina Trimonienė, prorektorė prof. Diana Cibulskienė ir Komunikacijos ir rinkodaros tarnybos direktorė Sonata Tenytė.

Tomo Andrijausko nuotraukos

LF Pranės Masiokaitės vardinės stipendijos laureatė Laura Lukoševičiūtė

tūros studijas Ieva ketina tapti lietuvių
kalbos ir literatūros mokytoja.

LF Pranės Masiokaitės vardinės
stipendijos laureatė Laura Lukoševi-
čiūtė – ne tik labai gerai besimokanti
magistrantė, bet ir yra socialiai akty-

LF Benedikto Masioko vardinės stipendijos laureatė Ieva Kadžiulytė.

vi, nuolat dalyvauja rengiant įvairius
projektus, konkursus, seminarus, ren-
gia mokinius olimpiadoms, konferen-
cijoms ir kt... Nuo 2012 m. ji dirba Šiau-
lių rajono Naisių mokykloje, o nuo
2019 m. rugsėjo mėn. – istorijos ir pi-

lietiškumo pagrindų mokytoja Paži-
nimo licėjuje (Radviliškio r., Arimai-
čiai). L. Lukoševičiūtė aktyviai daly-
vauja šviečiamojame ir visuomeninėje
veikloje. Ji rengia mokinius dalyvau-
ti konferencijose, skaityti pranešimus,
skatina juos gilinti žinias, dalyvauti
įvairiuose konkursuose.

Šių metų birželio pabaigoje Laura
Lukoševičiūtė įteikė paraišką Lietuvos
mokslo tarybai kvietimui teikti pa-
raiškas finansuoti studentų tyrimus
2019 m. rudens semestro metu. Jos
paraiškos tema „Tautiniai santykiai ir
etnolingvistinės tapatybės problema
Giedraičių dekanate XIX a. II pusėje–
1914 m.: Joniškio ir Inturkės parapijų
atvejis“. Šiai temai L. Lukoševičiūtė
jau yra pradėjusi rinkti ir analizuoti
būtinus šaltinius.

LF Benedikto Masioko vardinės
stipendijos pradėtos teikti nuo 2001
metų, o Pranės Masiokaitės-Visockie-
nės – nuo 2004 m. Jos paprastai tei-
kiamos humanitarinių studijų stu-
dentams.

LR garbės konsulo dr. J. Prunskio susitikimai New Yorke

**Pirmą spalio savaitgalį LR garbės konsulas As-
pene (CO) dr. Jonas V. Prunskis lankėsi New Yor-
ke, kur vyko keli svarbūs susitikimai. Vienas jų
– su Respublikonų partijos Nacionalinio komite-
to pirmininku Tommy Hicks (jaunesniu) ir šio
komiteto pirmininku finansams Todd Ricketts bei
kitais politikos bei verslo atstovais, palaikančiais
JAV prezidento Donald Trump kandidatūrą ant-
rai kadencijai.**

Viena pagrindinių susitikimų temų – artėjantys
JAV prezidento rinkimai. Kalbėta, kaip svarbu
JAV lietuviams, palaikantiems dabartinį JAV
prezidentą, kartu su kitais rinkėjais pabrėžti nemažus pa-
siekimus šalyje jo prezidentavimo laikotarpiu: pasiektas
mažiausias per 50 metų nedarbo lygis visose demografi-
nėse grupėse, sutelktas dėmesys ir skirti ištekliai opioi-
dų epidemijai šalyje spręsti, dar kelios NATO narės įgy-

vendino aljanso nustatytą išlaidų gynybai tikslą – bent
2 proc. bendrojo vidaus produkto (BVP), JAV pasitraukė
iš tarptautinio susitarimo dėl Irano branduolinės pro-
gramos, su keletu šalių atnaujintos derybos dėl prekybos
susitarimų, pradėtas dialogas su Šiaurės Korėja ir kt.

Dr. Prunskis susitiko su buvusia JAV ambasadore
Jungtinėse Tautose (JT) Nikki Haley ir aptarė politikos
aktualijas. N. Haley neseniai vykusiam Long Island aso-
ciacijos renginyje N. Haley išsakė JAV nuostatą Rusijos
atžvilgiu: „Nepasitikime Rusija ir niekada nepasitikė-
sime. Jie niekada netaps mūsų draugais.“ Dr. Prunskis,
kuris yra JAV prezidento paskirtasis HHS Tarpyvyriaus-
ybinės skausmo valdymo gerosios patirties darbo gru-
pės narys, su buvusia JAV atstove JT aptarė opioidų kri-
zės JAV sprendimo būdus ir sutarė dėti pastangas kartu
sprendžiant šią problemą.

LR garbės konsulas taip pat susitiko su Colorado vals-
tijos senatoriumi Cory Gardner ir pakvietė jį būti garbės
svečiu kasmetinėje Lietuvos Nepriklausomybės dienos
šventėje, vyksiančioje Lietuvos garbės konsulate Aspe-
ne 2020 m. kovo 1 d. Senatorius pažadėjo dalyvauti šia-
me renginyje.

LR garbės konsulato Aspene inf.

Apsilankymas The National Shrine of Our Lady of Good Help

IEVA ZIGMANTĖ

Ankstyvą, gražų šeštadienio rytą 56 žmonių grupė išvyko į vienos dienos piligriminę kelionę aplankyti šventovės, kurioje apsireiškė Švč. Mergelė Marija – The National Shrine of Our Lady of Good Help, kuri yra Green Bay, Wisconsin.

Tai ypatinga ir vienintelė vieta JAV, oficialiai pripažinta Romos Katalikų Bažnyčios dėl įvykusio Švč. Mergelės Marijos apsireiškimo, kur ir šiandien įvyksta stebuklų. Pasaulinio lygio šventovė prilygsta meksikietiskajai Guadelupei, mūsų Šiluvai, prancūzų Lurdui ar portugalų Fatimai. Tai vieta, kur išklausomi visi prašymai ir maldos. Paskutinę viltį atsivežę žmonės čia meldžiasi ir palieka Marijai savo surašytus prašymus ant lapelių. Stebuklais laikomi pasveikimai nuo įvairiausių negalavimų: akli – praregi, kurti – išgirsta, o nepagydomais laikomi ligoniai pasveiksta. Nei mokslas, nei medicina negali paaiškinti įvykstančių stebuklų.

Viskas prasidėjo, kai Švč. Mergelė Marija apsireiškė Adelei Brise, emigrantei merginai iš Belgijos. Šeima, 1850-aisiais atvykusi į JAV, išikūrė fermoje netoli Green Bay miestelio Wisconsin valstijoje. Švč. Mergelė Marija Adelei pasirodė keletą kartų toje pačioje vietoje – miške tarp dviejų medžių, prie išminto takelio, kuriuo mergina dažnai vaikščiodavo. Marija prašė merginos melstis už netikinčius ir mokyti vaikus katekizmo bei sakramentų. Adelei buvo 28-eri metai, kai ji savo gyvenimą paskyrė Marijos prašymui. Keliaudama iš vieno miestelio į kitą beldėsi į kiekvienas duris, siūlydama savo pagalbą kasdieniuose darbuose šeimoms, mainais už galimybę mokyti jų vaikus.

Atlikdama dvigubą tarnystę Adelė nenuilstamai meldėsi ir mokė. Vėliau atidarė savo nedidelę mokyklą. Adelė Brise mirė eidama 66-uosius metus ir yra palaidota šalia koplyčios.

Pirmąją koplytėlę apsireiškimo vietoje pastatė Adelės tėvas. Greitu laiku prie jos pasirodė pirmieji pilgrimai, išgirde, kaip šioje vietoje stebuklingu būdu pasveiksta žmonės.

Sustabdytas gaisras

Mūsų aplankytai šventovei svarbiausiu istoriniu įvykiu tapo 1871 m. vykęs Didysis Peshtigo gaisras (Great Peshtigo Fire). Ilgalaikė sausra ir alinantis karščiai visiškai nepriminė rudens. Spalio 8 d., vakarėjant, pučiant stipriam vėjui netikėtai kilęs gaisras nesustabdomai plito. Bauginanti nelaimė sparčiai artėjo prie Green Bay miestelio. Adelė su šeima ir aplinkiniais kaimynais nusprendė prieglobsčio ieškoti koplyčioje. Mergina su savo seserimis, paėmusios Švč. Mergelės Marijos statulą, meldėsi eidamos aplink koplyčią. Priartėjęs gaisras supo ratu, o staigiai prasidėjęs lietus sustabdė viską niokojančią ugnį. Nors aplink viskas buvo išdegę, bet žemė aplink koplyčią ir pati koplyčia buvo nepaliesta liepsnos. Išsigelbėjo tik tie, kurie buvo viduje. Išlikę sveiki žmonės ir nesudegusi koplyčia laikoma tikru stebuklu.

Įdomus faktas, kad didžiausias gaisras Amerikos istorijoje, prilyginamas tikrai katastrofai, prasidėjęs tą pačią dieną, apėmė ne tik Wisconsin ir Michigano valstijas, bet palietė ir Illinois daugiau žinomą istoriniu pavadinimu Didysis Čikagos gaisras (Great Chicago Fire). Čikagoje ugnis siautėjo iki spalio 10 d. vakaro, visiškai sunaikindama miestą. Žuvusių žmonių skaičius siekė apie 200. Tuo tarpu Peshigo gaisras, ne taip plačiai žinomas, sunaikino didžiausius laukų ir miškų plotus, nusinešdamas daugiau nei 2000 žmonių gyvybes.

Po gaisro gausiai atvykstantys pilgrimai į šventą vietą koplyčioje nebetilpdavo, todėl buvo nuspręsta pastatyti naują. 1942 m. atidaryta „Tudor“ gotikinio stiliaus nauja koplyčia, talpinanti 300 žmonių. Su šalia maža koplytėle, turinčia atskirą įėjimą, stovinčia toje pačioje vietoje, kur stovėjo Adelės tėvo statyta.

2010 m., po dvejus metus trukusio tyrimo, įrodytas ir patvirtintas Švč. Mergelės Marijos apsireiškimas šventoje vietoje. 2016 m. ši šventovė įgavo tarptautinį vardą ir dabar tai The National Shrine of Our Lady of Good Help.

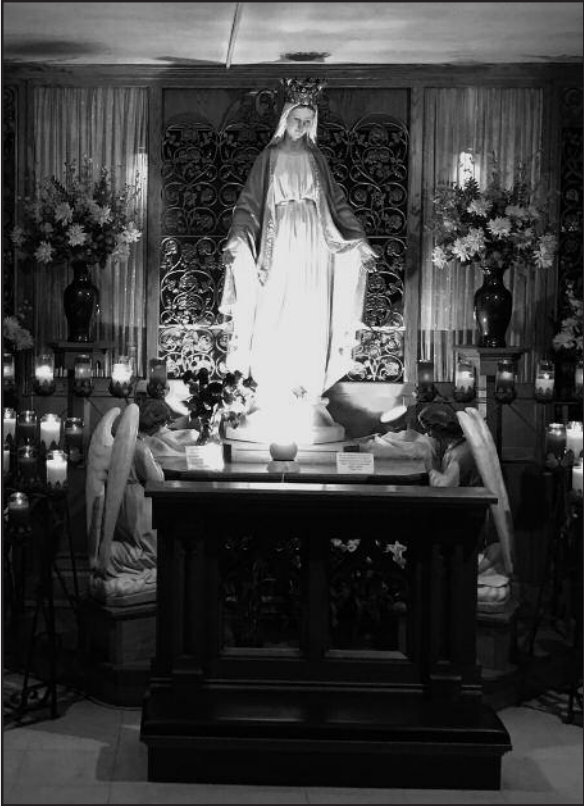
Mūsų Pilgriminė grupė.

Vienuolės Adelės kapas prie šventovės.

Kelionė sustiprino ir suvienijo

Šioje nepaprastoje šventovėje kun. Jaunius Kelpšas aukojo šv. Mišias, kuriose kiekvienas iš piligrimų meldėsi savo intencija. Po šv. Mišių dar turėjome asmeninio laiko pabūti koplyčioje, pasimelsti, pamąstyti ar pasivaikščioti po gražiai sutvarkytą aplinką. Bendrai nuotraukai susibūrę pilgrimai vėliau susiorganizavo puikų pikniką, kad galėtų pabendrauti, susipažinti ir gardžių vaišių paskanauti. Džiuginantis popietės oras prie bendro stalo pripildė kelionę puikiomis akimirkomis, smagiu bendravimu. Vairuotojas Sigitas Kunickas išsamiai ir įdomiai papasakojo istoriją apie lankytiną vietą, parodė informatyvų filmą apie Šventovę ir kodėl tai iš tikrųjų laikoma ypatinga, šventa vieta. Jo pato-

Šventovė – Our Lady of Good Help.

giame autobuse 4 val. kelionė į ten ir grįžtant atgal neprailgo besiklausant šmaikščių anekdotų, bendraujant su kaimynais ir, žinoma, dainuojant širdžiai mielas dainas.

Puikus oras, nuostabūs žmonės ir kartu turiningai praleistas laikas kiekvienam iš keliavusių sukūrė ypatingą atmosferą. Parsivežėm ne tik sustiprintą tikėjimą, gražius prisiminimus, bet ir naujas pažintis. Nesinorėjo atsisveikinti, norėjosi sušukti „iki greito pasimatymo!“, iki kitų neužmirštamų kelionių.

Audrai Zakarauskienei nuo visų piligrimų norėčiau išreikšti padėką už puikų organizavimą, už išskirtines šv. Mišias – mūsų nuostabiam klebonui kun. Jauniui Kelpšui, už įdomią ir saugią kelionę – vairuotojui Sigitui Kunickui.

Kun. J. Kelpšas aukoja šv. Mišias.

Audros Zakarauskienės nuotraukos

Trys įspūdingos savaitės Amerikoje – kaip viena akimirka

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Neseniai iš kelionės po Jungtines Amerikos Valstijas į Vilkaviškį sugrįžo istorikas, buvęs ilgametis Vilkaviškio krašto muziejaus direktorius Antanas Žilinskas su žmona Nijole. Daugiau kaip tris savaites už Atlanto viešėjęs A. Žilinskas džiaugiasi, kad jam pavyko pamatyti šią šalį, o apie tokią kelionę svajoto jau daug metų.

L Ameriką nusukti planavau dar tada, kai buvo gyva šviesios atminties dailininkė, mūsų kraštiečių Magdalena Birutė Stankūnienė. Ji daugybę kartų viešėjo pas mus Vilkaviškyje ir vis kvietė apsilankyti, bet nepavykdavo. Ir štai šiemet nusprendžiau, kad jei dabar su žmona nenuvyksime, tai metų našta ir sveikata ateityje jau taip ir neleis pamatyti šios šalies. Kita vertus, jau šešerius metus Amerikoje gyvena mūsų dukra Živilė su šeima, tad ji mums su žmona asmeninių jubiliejų proga ir padovanojo šią įsimintiną kelionę”, – pasakojo A. Žilinskas.

N. ir A. Žilinskas su mokyklos vadove J. Bujanauskas.

Jauną šeimą viliojo nauji iššūkiai

Živilė Užkuronienė su vyru ir trimis vaikais į Maryland valstiją išvyko 2013 metais, laimėjusi „žaliąją kortelę“. A. Žilinskas prisiminė, kad prašymus kortelei gauti dukra pateikė paskutinę minutę ir tai, kad jiems pasisekė, buvo didžiulis netikėtumas. Tiesa, kai reikėjo išvažiuoti, buvo ir ašarų.

„Živilė Lietuvoje dirbo radijo stotyje M-1 reklamos vadybininke, jos vyras turėjo su informacinių technologijomis susijusį darbą Lietuvos televizijoje. Palikti darbus ir Lietuvą buvo nelengva, bet nauji iššūkiai viliojo. Jie išvyko į Maryland valstiją, Frederick miestą, nes ten gyvena mūsų gimnaitė. Bet daugiausia Živilės šeimai pradžioje padėjo mano pažįstama, rašytojo Antano Vaičiulaičio dukra Aldona Vaičiulaitytė-DeBold, kuriai esame labai dėkingi”, – pasakojo istorikas.

Dabar šeima gyvena šios valstijos Rockville mieste. Živilė dirba lietuvių kalbos mokytoja Washington K. Donelaičio lituanistinėje mokykloje, be to, dar kalbų mokymo įstaigoje moko lietuvių kalbos amerikiečių diplomatus, kurie rengiasi atvykti darbu į Lietuvą. Jos vyras dirba statybų versle, vyriausioji šeimos dukra Ugnė jau studentė, Markui – 16 metų, o Ana Marija mokosi trečioje klasėje.

Artimi lietuviškojo Washingtono ir Vilkaviškio ryšiai

A. Žilinskas pasakoja, kad jau daug metų rūpinasi rašytojo A. Vaičiulaičio atminimo išsaugojimu ir įamžinimu Vilkaviškio krašte, čia, Didžiųjų Šelių kaime šalia Vilkaviškio esančia jo gimtine. Visos trys rašytojo dukros dažnai atvažiuoja į Lietuvą, dalyvauja čia vykstančiose rašytojo atminimo renginiuose, konkursuose, minėjimuose.

„Labai svarbus tas faktas, kad būtent A. Vaičiulaitis buvo tas žmogus, kuris pasiūlė Washingtono lituanistinei mokyklai Kristijono Donelaičio pavadinimą. Šis vardas mokyklai suteiktas 1964 metais, kai buvo minimos grožinės lietuvių literatūros pradininko, 'Metų' autoriaus K. Donelaičio 250-osios gimimo metinės.

O 2014 metais, minint K. Donelaičio 300-ąsias gi-

mimo metines, mes Vilkaviškyje surengėme tiesioginį televizijos tiltą su Washingtonu, jo metu aš pasakojau apie K. Donelaitį, jo gyvenimą ir kūrybą, mokiniai galėjo uždavinėti klausimus. Be to, Vilkaviškio krašto muziejuje buvo surengta jubiliejinė K. Donelaičio paroda, kurią visą nufilmavome ir tą įrašą nusiuntėme į mokyklą”, – pasakojo A. Žilinskas.

Kitas žingsnis buvo pasodinti mokyklos ažuoliuką tautos patriarcho Jono Basanavičiaus gimtinėje Vilkaviškio rajone, Ožkabaliuose esančiame Lietuvos tautinio atgimimo ažuolyne. Šį ažuoliuką 2016 metų balandį čia pasodino A. Žilinskas kartu su K. Donelaičio draugijos pirmininku Gintaru Skamaročium ir šių eilučių autoriumi. Netrukus medelį ažuolyne apžiūrėjo Lietuvoje su šeima viešėjusi K. Donelaičio lituanistinės mokyklos direktorė Jūratė Bujanauskas, pasidžiaugusi, kad medelis prigijo ir žaliuoja. Šiuo metu jis gerokai paaugęs ir suvešėjęs, pasak A. Žilinsko, jis dažnai aplanko ažuolyną ir šį ažuoliuką.

„Taip jau sutapo, kad mes turėjome galimybę apsilankyti pirmojoje šių naujų mokslo metų pamokoje Washingtono K. Donelaičio lituanistinėje mokyklo-

je ir aš galėjau pasveikinti jos mokinius. Mus labai sujaudino, kai mokinukai susirinko prie Lietuvos ir JAV vėliavų bei sugiedojo Lietuvos himną. Aš pasveikinau visus susirinkusius moksleivius, jų tėvus ir kitus artimuosius. Tai buvo ištis jaudinančios akimirkos, kurių nepamiršiu”, – prisiminė vilkaviškietis.

Savo kalboje svečias iš Lietuvos pabrėžė, kad labai džiaugiasi galėdamas aplankyti šią mokyklą. „Esu iš krašto, kuriame gimė himno autorius V. Kudirka, rašytojas A. Vaičiulaitis ir kiti svarbūs Lietuvai žmonės. Klestėkite ir gyvenkite vardan Tėvynės Lietuvos! Čia šilta, gera ir jauku!”, – donelaičiukus sveikino jis, o mokyklos bendruomenė dėkojo svečiui už draugystę, už istorijos pamokas, už video reportažus ir už brangiausią dovaną – mokyklos ažuoliuką, sėkmingai augantį J. Basanavičiaus gimtinėje, Tautinio atgimimo ažuolyne, atkurtos Lietuvos valstybės Šimtmečio giraitėje.

Įspūdžiai išliks ilgam

A. Žilinskas pasakojo, kad jam didelį įspūdį paliko ši mokykla, tos sąlygos, kurias turi mokiniai. Be to, krito į akis šiltas ir betarpiškas mokinių bendravimas su mokytojais, saugumo jausmas. Jam buvo įdomu pabendrauti ir su šios lituanistinės mokyklos istorijos mokytoju, sužinoti šio mokslo dėstymo metodikos ypatumus. Pats A. Žilinskas 39-erius metus dirbo švietimo sistemoje, tad jam buvo labai įdomu pamatyti ir palyginti dviejų šalių švietimo ypatumus.

Su Washingtono lituanistinės mokyklos mokiniiais.

„Lankėmės ir toje amerikiečių mokykloje, kur mokosi mano anūkas Markas. Čia taip pat krito į akis puikios mokymosi sąlygos, puiki informacinių technologijų bazė, įspūdinga biblioteka, taip pat buvo įdomu stebėti įvairių tautų ir rasių moksleivių bendravimą. Mums tai buvo puiki patirtis”, – sakė jis.

Likusiu viešnagės metu Žilinskas turėjo galimybę pamatyti Washingtono įžymybes – aplankė is-

A. Žilinskas sveikina Washingtono lituanistinės mokyklos mokinius.

torines vietas, Baltuosius rūmus, JAV Kongreso rūmus – Kapitolijų, Prezidento Abrahamo Lincoln memorialą. Ypatingą įspūdį istorikui paliko memorialas, skirtas Antrojo pasaulinio karo aukų atminimui ir Korėjos karo aukoms pagerbti. Buvo galimybė pamatyti ir NHL ledo ritulio rungtynes tarp Washingtono „Capitals“ ir Chicago „Blackhawks“ komandų, kurios irgi paliko didžiulį įspūdį.

„Ši kelionė buvo asmeninio pobūdžio, tad labai džiaugiamės, kad turėjome galimybę visą savaitę praleisti prie Atlanto vandenyno, kur gyvenome Aldonos Vaičiulaitytės vasarnamio viloje. Tiesiog ilsėjomės, mėgavomės nuostabią gamtą, šiltu Atlanto vandeniu, ir tai buvo pačios puikiausios atostogos. Matėme ir audringą vandenyną, turėjome ir nuostabių ramų dienų”, – prisiminė svečias iš Lietuvos.

Trys atostogų savaitės greitai prabėgo, ir teko grįžti į namus. Į Lietuvą A. Žilinskas parsivežė daugybę nuotraukų ir įspūdžių. Jis sako, kad gal labiausiai įsiminė tai, kokios didelės perspektyvos jaunimui atsiveria Amerikoje, kaip toli čia yra pažengusios informacinės technologijos, kokia tai didelė ir įspūdinga šalis. Tų įspūdžių tikrai labai daug, o svarbiausia, kad pavyko įgyvendinti seną svajonę ir aplankyti šią šalį.

A. Žilinsko asmeninio archyvo nuotraukos

TEATRŲ IR KONCERTŲ SALĖSE

Lyric operos Čikagoje „karaliai“ (iš k.): Anthony Freud, Sir Andrew ir Enrique Mazzola.
Kyle Flubacker nuotr.

The Barber of Seville. Lyric Opera of Chicago.
Robert Kusel nuotr.

Kam geriau paklus batuta?
Dramatiški pokyčiai pasitinkant 2019–2020 Lyric operos sezoną

RAIMUNDAS MARIUS LAPAS

Š. m. rugsėjo 12 d. Lyric operos generalinis direktorius ir prezidentas Anthony Freud teatro personalui, orkestrui, chorui, menininkams, abonentų prenumeratoriams, rėmėjams bei visuomenei pranešė, jog po beveik dvidešimties metų vadovavimo operos orkestrui Seras Andrew Davis po 2020–2021 sezono nebebus šios trupės meno vadovu. Jis oficialiai perduos batutą dinamiškam italų dirigentui Enrique Mazzola, nors pereinamuoju laikotarpiu toliau eis savo pareigas. Mazzola optimistiškai žvelgia į savo vaidmenį vedant šį ikoniską muzikinį vienetą į naują keilinės etapą. Tai ištis istorinis įvykis, mat Mazzola bus tik trečiasis Lyric operos muzikos vadovas.

Rugsėjo 28 d. per Lyric operos sezono atidarymą ant dirigento podiumo stovėjo Seras Andrew Davis – jis dirigavo Gioachino Rossini „Sevilijos kirpėją“. Maestro Davis šį sezoną taip pat diriguos Piotro Čaikovskio „Pikų damą“ bei Richardo Wagnerio „Žiedų“ ciklą. Naujasis meno vadovas Mazzola prisistatys publikai per Giuseppe Verdi „Luisa Miller“, kurios premjera įvyks jau spalio 12 d.

Sunku patikėti, kad produktyvusis Seras Andrew Davis (jo kraitis – 680 operinių pastatymų ir devyni proginiai koncertai) netrukus vis tik apleis podiumą. Atrodo, tai buvo tarsi vakar, kai Paryžiaus Opéra Bastille spaudos tarnyba man siūlė su Maestro prarvesti interviu. Kas būtų atsisakęs, jei tai nebūtų vykę ... pačiose XXI a. išvakarėse. Taip taip – po spektaklio Paryžiuje 1999 m. gruodžio 31 d., kai visas pasaulis – ir, žinoma, „Šviesų miestas“ Paryžius – ruošėsi fejerverkais bei šampano šūviais sutikti naująjį tūkstantmetį. Maniau, kad ir dirigentui ne pokalbis su Čikagoje radijo leidėju tuomet labiausiai rūpėjo...

Visai netrukus likimas padovanojo daugybę atmintinų vakarų su Maestro Davis, jau kaip Lyric meno vadovu gimtojoje Čikagoje. Kai atsigręži atgal, matai, koks platus buvo jo kūrybinis reperturas: Berg, Belioz, Bizet, Britten, Dvořák, Gilbert ir Sullivan, Gounod, Janáček, Lehár, López, Massenet, Mozart, Musorgskis, Poulenc, Puccini, Rossini, Strauss, Čaikovskis, Verdi, Wagner, Weinberg!

O ką mes žinome apie naująjį Lyric operos meno vadovą? Enrique Mazzola pasaulyje vertinamas kaip vienas išradingiausių *bel canto* ir prancūziško operinio repertuarų interpretatorių. Šiuo metu Mazzola yra Deutsche Oper Berlin pagrindinis kviestinis dirigentas („principal guest conductor“). O Lyric spektaklių lankytojai tikriausiai atsimena Maestro Mazzola meistriškai diriguojant Donizetti „Lucia di Lammermoor“ 2016 m. bei dar po metų – Bellini „I puritani“. Tikime, kad Čikagos melomanų ateityje lauks daug atmintinų spektaklių su nauju dinamišku dirigentu ir meno vadovu.

Sezono pradžia pasirinkta populiari klasika

Rossini „Sevilijos kirpėjas“ muzikos pasaulyje yra turbūt pati populiariausia komiška opera. Šelmiškai surežisuota, elegantiškai sudainuota – tokią ją patyrėme per Lyric operos *gala*. Koketiška Marianne Crebassa – ideali Rosina. Ji, kaip ir kai kurie kiti atlikėjai, atskleidė ir puikius savo vaidybinius sugebėjimus. Amerikiečių tenoras Lawrence Brownlee ir vėl, kaip ir pernai Bellini „I puritani“, pademonstravo puikų, su visais niuansais *bel canto* vokalą. Deja, čekų bosas-baritonas Adam Plachetka netiko pagrindiniam vaidmeniui. Jo Figaro trūko „itališkumo“, elegancijos. Man asmeniškai labai patinka Bartolo personažas, ir italų baritono Alessandro Corbelli atlikimas šiame pastatyme buvo preciziškas, o visuomet laukiama arija „A un dottor della mia sorte“ ne-nuvylė. Maloni staigmena buvo lenkų boso Krzysztof Bączyk debiutas Lyric scenoje Don Basilio vaidmenyje. Lankstus komediantas su gera vokaline mokykla meistriškai atliko „La calunnia e un venticello“. „Sevilijos kirpėją“ dar galite pamatyti spalio 10 ir 13 d. (dieniniai spektakliai) bei spalio 18, 21 ir 27 d. (vakariniai). Užtikrinu – plaukai nepasišiaus. Ne toks jau blogas apsilankymas šiame muzikiniame grožio salone!

Nuo spalio 12 d. į Lyric sceną įžengs Giuseppe Verdi „Luisa Miller“ – kvapą gniaužianti meilės istorija su daugybe atmintinų arijų, tarp jų ir „Quando le sere al placido“, kuri laikoma viena iš geriausių šio kompozitoriaus parašytų arijų. Neeilinė opera sugrįžta į Lyric sceną po trijų dešimtmečių. Pagrindines partijas atliks

Krassimira Stoyanova (Luisa), Joseph Calleja (Rudolfo) ir Ryan Opera Center absolventas Quinn Kelsey. Numatyti tik šeši „Luisos“ spektakliai (paskutinis – spalio 31 d.), tad nepraleiskite progos.

Šį rudenį mūsų laukia ir Lyric premjera – kompozitoriaus Jake Heggie ir libretisto Terrence McNally „Dead Man Walking“. Opera-trileris sulaukė pačių geriausių žiūrovų ir recenzentų atsiliepimų įvairiose pasaulio šalyse. Jei prieš porą metų matėte šio kompozitoriaus „Moby Dick“ pastatymą Chicago Opera Theatre, žinote, kad jis sėkmingai verčia muzikinius kalnus. „Dead Man Walking“ spetakliai vyks nuo lapkričio 2 iki 22 d.

Lapkričio 14 d. Lyric pakvies į Mozarto „Don Giovanni“. Nekantriai laukiau Čikagos scenoje debiutuojančio Ildaro Abdrazakovo, o vėliau – Davide Luciano pagrindiniame vaidmenyje. Čia regėsime ir kitus naujus veidus: Rachel Willis-Serensen (Donna Anna),

Ying Fang (Zerlina), Ben Bliss (Don Ottavio) bei Mika Kares (Commendatore). „Don Giovanni“ vyks iki gruodžio 8 d.

Prieškalėdinei dvasiai – du ypatingi įvykiai. Vienas jų – Lyric publikos numylėtinės Sondros Radvanovsky koncertas „The Three Queens“, kuriame nuskambės Gaetano Donizetti operų „Anna Bolena“, „Maria Stuarda“ ir „Roberto Devereux“ finalai (gruodžio 1, 4 ir 7 dienomis).

Antrasis – superžvaizdės Renée Fleming romantiškas pasirodymas miuzikle „The Light in the Piazza“, kurio veiksmas vyksta 1953 m. vasarą Florencijoje). Bus parodyta 10 spektaklių nuo gruodžio 14 iki 29 dienos.

Daugiau apie Lyric operos sezoną galima sužinoti apsilankius teatro svetainėje www.lyricopera.org. Bilietus užsisakyti galima internetu, tel. 312-827-5600 arba nusipirkti teatro bilietų kasoje – 20 N. Wacker Dr. Čikagos centre.

Luisa Miller. San Francisco Opera.
Cory Weaver nuotr.

Dead Man Walking. Houston Grand Opera.
Felix Sanchez nuotr.

Šlovės muziejų papildė nauji vardai

Marijai Remienei – dar vienas jos veiklos įvertinimas.

Garbingą žymenį R. Namajunas gavo iš J. Platakio rankų.

Rūta Šepetys – lietuvių rašytoja, kurios knygos skaitomos dešimtėmis pasaulio kalbų.

Atkelta iš 1 psl.

Šeštadienį į Pasaulio lietuvių centre (PLC) esančią Banys šeimos salę susirinkusius svečius pasveikino Nacionalinių Amerikos lietuvių šlovės rūmų steigėjas Jonas Platakis. Jis į sceną pakvietė LR generalinį konsulą Čikagoje Mantvydą Bekešį, kuris visus pralinksmino nuotaikinga kalba. Diplomatas susirinkusiems pateikė retorinį klausimą – ar kas norėtų eiti į kovą su R. Namajunas? Ir pats atsakydamas pajuokavo, kad jeigu jam reikėtų rinktis, su kuo stoti į kovą – R. Namajunas ar Marija Remiene, jis rinktųsi pirmąją. Mat ponija Marija per savo visuomeninės veiklos dešimtmečius ne kartą parodė išskirtinę energiją ir neįtikėtinus darbo rezultatus, tad pranokti ją būtų sunkoka.

PLC tarybos pirmininkas Jurgis Riškus, tardamas sveikinimo žodį, trumpai papasakojo apie šio centro veiklą. Po iškilmingos vakarienės prasidėjo pagrindinė vakaro ceremonija, kurios metu buvo pristatyti naujieji šlovės muziejaus nariai ir jiems įteikti National Lithuanian American Hall of Fame žymenys – stiklo skulptūrėlės.

Šių metų sausį mirusį menininką, kino kritiką ir amerikietiškojo avangardinio kino pradininką J. Meką pristatė jo dukters Oonos laiškas, kurį perškaitė J. Platakis.

M. Remienę pristatė gydytojas, žurnalo „Lithuanian Heritage“ redaktorius dr. Jonas Daugirdas.

Rašytojos autografai gerbėjams.

Jis apžvelgė jos daugiau nei 50 metų trukusią visuomeninę veiklą, pabrėždamas, kad už ją ponija Marija ne kartą buvo įvertinta įvairiais apdovanojimais. Tačiau jai patys svarbiausi –1996 m. popiežiaus Jono Pauliaus II jai skirtas medalis „Pro Ecclesia et Pontifice“ ir 2002 m. LR Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino ordinas, taip pat 2010 m. Lietuvos vyriausybės suteikta Jono Basanavičiaus premija.

Pati M. Remienė, dėkodama už įvertinimą, įtraukiant ją į Nacionalinių Amerikos lietuvių šlovės rūmų muziejų, savo kalbą pasakė lietuviškai, taip išreiškdamą savo visą gyvenimą neblėstantį patriotizmą.

Mišrių kovos menų ringo kovotoją pasaulio UFC (Ultimate Fighting Championship) čempionę R. Namajunas jos vadybininkas Brian Buttler pristatė kaip labai stiprią, o kartu malonaus būdo asmenybę. Beje, prieš renginį svečiams surengtoje ekskursijoje po PLC Rose pateikė staigmeną: ji „Sielos“ galerijoje prisėdo prie fortepiono ir sugrojo neilgą kūrinį. B. Buttler sakė, kad gavę kvietimą į šį renginį, jie svarstė, ar jame dalyvauti. Tačiau jaunoji lietuvių kilmės kovotoja pasakė, jog po to, kai šią vasarą aplankė Lietuvą, suprato, kokios gilios ir tvirtos jos lietuviškosios šaknys. Buvo nuspręsta atvykti ir dalyvauti renginyje.

Rašytoją Rūtą Šepetys pristatė J. Platakis. Keturių romanų autorė, iš kurių pirmasis, 1911 metais išleistas ir apie lietuvių tautos tremtį pasakojantis „Between Shades of Gray“ yra išverstas į 40 pasaulio kalbų, sėkmingai parduodamas 60-tyje šalių. Pagal šį romaną yra sukurtas vaidybinis filmas. Naujausias rašytojos romanas „The Fountains of Silence“ išleistas šių metų spalio pradžioje.

R. Šepetys, pagal išsilavinimą muzikos versle dirbusi specialistė, pasakojo apie savo, kaip rašytojos, karjeros pradžią. Vakaro svečius pralinksmino žaismingas pasakojimas apie tai, kad jau pradinėje mokykloje ji pabandė parašyti knygą. Parašiusi pirmąjį kūrinėlį, jaunoji rašytoja jį padaugino ir išdalino kla-

Renginio pradžioje buvo sugiedoti JAV ir Lietuvos himnai.

Tai jau ketvirtasis Nacionalinių Amerikos lietuvių šlovės rūmų (National Lithuanian Hall of Fame) renginys, kurio metu į šlovės muziejų įtraukiami garsūs Lietuvą Amerikoje ir visame pasaulyje garsinantys lietuviai. Tokie renginiai organizuojami kas antrus metus.

- Pirmasis įvyko**

2013 metais, jo metu buvo pagerbti

futbolininkas **Dick Butkus**

aktorė **Ruta Lee (Kilmonytė)**

futbolininkas **Johnny Unitas**

(pomirtinė premija)
- 2015**

aktorė **Ann Jillian (Juratė Nausėdaitė)**

aktorius **Vytautas Ruginis**

operos solistas **Arnoldas Vokėtaitis**
- 2017**

LR Prezidentas **Valdas Adamkus**

garsus filantropas **Juozas Kazickas**

(pomirtinė premija)

Senatorius **Richard Durbin**

Lietuvių kultūros muziejaus įkūrėjas **Stanley Balzekas, Jr.**

sės draugėms. Tačiau mergaičių mamos kažkodėl nepanoro, kad dukros skaitytų šią „literatūrą“. Rūta juokėsi, kad tasyk jos kūrinys buvo „išimtas iš apyvartos“, o jaunoji autorė ilgam prarado pasitikėjimą savo talentu.

Vakaro metu skambėjo Algimanto Barnišio atliekama muzika, susirinkusieji norėjo pasikalbėti ir nusifotografuoti su naujomis šlovės muziejaus narėmis. Norintys galėjo įsigyti R. Šepetys knygų, kurias autorė mielai pasirašė.

„Draugo“ inf.

Jono Kuprio nuotraukos

Knygos-albumo apie Adolfą Ramanauską-Vanagą sutiktuvių dalyviai.

Aldonos Grigaitienės nuotraukos

Devintosios knygos sutiktuvės

ZIGMAS TAMAKAUSKAS

Spalio 3 dieną Istorinėje Lietuvos Respublikos prezidentūroje Kaune vyko labai reikšmingo mūsų istorijai leidinio „Adolfas Ramanauskas- Vanagas fotografijose“ sutiktuvių vakaronė. Jos įžanginėje dalyje susikaupę žiūrėjome Dan-guolės Bunikienės režisuotą kino juostą apie priešaušrio Lie-tuvą – „Nužudytas, bet nenugalėtas“. Joje buvo parodytos A. Ramanausko-Vanago gyvenimo kelio vaizdų nuotrupos, prabilusios į mus jo brolio Albino bei dukros Auksutės pri-siminimais bei istoriko dr. Arvydo Anušausko pateiktais Lie-tuvos partizanų vadą apibūdinančiais komentarais.

Leidinį, prisiminusi savo vaikystės išgyvenimus, pristatė jo sudarytoja, A. Ramanausko-Vanago dukra Auksutė Ramanauskaitė-Skokauskienė. Tai jau devintoji šios autorės išleista knyga. Joje pateikiama 1949 m. Vasario 16-osios Deklaraci-jos signataro, Lietuvos laisvės kovos sąjūdžio Gink-luotųjų pajėgų vado generolo A. Ramanausko-Vana-go biografija vaizdinėmis unikaliomis istorinėmis nuotraukomis. A. Ramanauskaitė-Skokauskienė savo pristatymo kalboje pažymėjo, kad dalį šių nuotrau-kų surado grįžusi iš lagerio jo žmona ir bendražygė

Birutė, turėjusi partizaninę „Vandos“ slapyvardę. Da-lis tų nuotraukų sovietinės okupacijos metais her-metizuotose talpose išgulėjo paslėptos žemėje, kitos buvo gautos iš Vanago buvusių studijų draugų, jo bu-vusių mokinių bei artimųjų.

Knygos paskutinėje dalyje pateiktos nuotraukos iš A. Ramanausko-Vanago paskutinės kelionės su tūkstančių žmonių palyda į amžinojo poilsio vietą – Antakalnio kapinių Lietuvos valstybės vadovų pan-teoną, atsisveikinimo su juo akimirkos.

Kalbėjęs Gediminas Budnikas, pažymėjęs knygos svarbą, prisiminė ir savo artimuosius, žuvusius nuo tų pačių sovietinių okupantų rankos, priminė da-bartinius įvykius Ukrainoje, jos buvusio badmečio laikus.

Renginio dalyvis, atvykęs iš Kaune esančios A. Ramanausko-Vanago gatvės, siūlė ryškiau bei ma-tomiau įamžinti partizanų vado generolo A. Rama-nausko-Vanago ir jo žmonos partizanės Birutės su-ėmimo vietą prie Kampo ir Kalniečių gatvės sank-ryžos, pažymėjęs, kad dabar esantis žymuo beveik ne-pastebimas.

Malonu, kad šios knygos sutikimo šventėje da-lyvavo Kauno „Aušros“ gimnazijos gimnazistų būrys

Leidinį pristatė jo sudarytoja, partizano dukra Auksutė Ra-manaukaitė-Skokauskienė.

su savo istorijos mokytoja metodininke Elena Vit-kauskiene. Tačiau gaila, kad šiuo gražiu pavyzdžiu nepasiekė nė viena kita miesto mokykla.

Ši nuotraukų knyga-albumas dar kartą liudy-dama mokytojo A. Ramanausko kilnią auką, jo pa-sišventusią kovą dėl Lietuvos laisvės tarsi apibūdi-na ir visos Lietuvos vykusio partizaninio karo prieš sovietinį okupantą šventumą bei svarų, neįkaino-jamą partizanų indėlį, artinant Lietuvos prisikėlimo aušrą, demaskuojant ir šiandieninės Maskvos sklei-džiamą melą.

Ši knyga turėtų pasitarnauti daiginant mokyk-linio jaunimo širdyse savo Tėvynės meilės – patrio-tizmo daigus.

Ši knyga – tai dar vienas partizanų vadą gene-rolą A. Ramanauską-Vanagą įamžinantis paminklas, sukurtas savo tėvelį mylinčios dukros širdimi ir ran-komis. Dėkojame Jai už tai.

Žodynas visada atsiliks nuo realios kalbos

15min.lt skyrelis „Ar žinai?“ savo skai-tytojus toliau supažindina su kalba. Šį kartą į talką buvo pasikviesta Vilniaus universiteto docentė, humanitarinių mokslų dr. Vilma Zubaitienė, kuri ban-dė praskleisti paslaptį – kiek lietuvių kal-boje yra žodžių?

Nors žurnalistas Ugnius Anta-navičius rašo, kad lietuvių kal-ba vystėsi šimtus metų, dris-tume suabejoti – lietuvių kalbą, matyt, reiktų matuoti tūkstantmečiais. Ir per šį laiką vieni žodžiai išeidavo „iš ma-dos“ arba „apyvartos“, o lietuvių žo-dyną papildydavo nauji žodžiai, skirti naujiems išradimams, idėjoms, reiškiniams ir t. t. apibūdinti, ateidavo ir pasiskolintų užsienio kalbų žodžių. O kiek žodžių lietuvių kalboje yra dabar? Net apytiksliai pasakyti, kiek lietuvių kalboje yra žodžių, negalima pir-miausia todėl, kad kalba nuolat kinta. Niekas tiksliai negali pasakyti, kurie senoviniai žodžiai iš gyvosios kalbos jau yra išnykę, o kurie galbūt dar kur nors kokio nors žmogaus yra vartojami. Antra vertus, nuolat atsiranda ir naujų žodžių. Tiksliau galima pasakyti, kiek žodžių patenka į žodynus.

Didžiausios apimties žodynas Lie-tuvoje yra „Lietuvių kalbos žodynas“ (LKŽ), kuriame daugiau kaip 11 mili-

jonų žodžių. Žodžiai buvo imti prade-dant pirmaisiais lietuviškais raštais, baigiant XXI a. Iš viso išleista 20 žodyno tomų, kurių bendra apimtis – apie 22 tūkst. puslapių. Prie jo dirbo kelios kal-bininkų kartos. Žodžius žodynui pradėjo rinkti dar kalbininkas Kazimieras Būga 1902 m., o pirmasis tomas, kuris apėmė A ir B raides, pasirodė 1941 m. Antrasis – 1947 m., trečiasis – 1956 m., vėliau to-mai pasirodydavo kas 3–5 metai. Kal-bininkė sako, kad dėl sovietinės ideo-logijos reikalavimų į žodyną vengta įtraukti krikščioniškus ir pagoniškus terminus, taip pat seksualinio pobūdžio sąvokas (pvz., žodžio „mylėtis“ reikšmė pateikiama tik kaip „vaišinti“ ar „drau-gauti“). Paskutinis – XX – LKŽ tomas pasirodė 2002 m., o 2005 m. buvo pa-rengta internetinė žodyno versija. Vė-liausi žodžiai yra iš 2001 m., anksčiau-si – iš 1547 m. (Mažvydo katekizmo). Bet ir tie milijonai žodžių dar neapima viso lietuvių žodyno. V. Zubaitienė sako, kad „Trūksta naujadarų. Tokių žodžių kaip ‘sauskelnės’, ‘kompiuteris’ ar ‘in-daplovė’ žodyne dar nėra, nes jie, kaip ir dalykai, kuriuos jie apibūdina, lie-tuvių kalboje atsirado jau po to, kai buvo išleisti tų raidžių žodyno tomai“. Žodyne taip pat nėra žargono bei spe-cifinių terminų, kuriuos vartoja tik tam tikros srities atstovai, tarkime, mokslininkai ar sportininkai.

Suskaitmenintą žodyno papildymų kartoteką, kurioje – apie 0,5 mln. nau-jų įrašų, galima rasti internete. Tačiau šią papildymų kartoteką sudaro dau-giausia tarmiškai žodžiai, paremti tar-miškų žodžių rinkėjų darbu, rankraš-tiniais žodynais.

Naujus mokslo, kompiuterijos ar kitokius specifinius atskirų sričių ter-minus tvirtina Valstybinė lietuvių kal-bos komisija (VLKK). Atsiradus nau-jam žodžiui ir komisijai jį patvirtini-us, jis būna įtraukiamas į VLKK ter-minų banką.

Taip pat egzistuoja ir „Dabarti-nės lietuvių kalbos žodynas“ (DLKŽ), pasirodęs 1954 m., kuriame yra apie 80 tūkst. žodžių. Tai realios – dabartinės lietuvių kalbos, kokia yra vartojama, žodynas. Paskutinis, septintasis, lei-dimas pasirodė 2012 m. Mokslininkė pabrėžia, kad bet koks dabartinės kal-bos žodynas, net jei ir būtų atnaujina-mas kasmet, visuomet atsiliks nuo realios kalbos.

Baigdama mokslininkė apibend-rina, kad ne tik nežinome, kiek yra žo-džių lietuvių kalboje, bet ir palyginti lietuvių kalbą su kitomis kalbomis ir pasakyti, ar, pavyzdžiui, lietuvių kal-boje žodžių daugiau negu anglų kal-boje, taip pat negalime. Skiriasi kalbų tipai. Yra kompiuterinių programų, ti-riančių, kiek žodinga yra kalba, bet

Dr. Vilma Zubaitienė

programa suskaičiuos tik skirtingus žodžius. „Yra kalbų, kurios neturi to-kių žodžių darybos priemonių kaip lietuvių kalba. Jų žodžius suskaičiuoti lengviau. Bet mūsų kalba turi gau-sybę darybos priemonių. Sakykime, ‘namas’, ‘namelis’ ir ‘namukas’. Prog-rama juos visus atpažins kaip skir-tingus žodžius“, – teigia kalbininkė. – Be to, programos neatpažįsta daugia-reikšmių žodžių, kurie, priklausomai nuo konteksto, įgyja vis naujas reikš-mes. Pvz., ‘eiti’ junginyje ‘eina sau’ gali turėti visai kitą negu įprasta reikšmę ir pavartojamas nuostabai reikšti. Arba ‘plaukų kasa’ ir ‘parduotuvės kasa’ – žodžiai tokie pat, o reikšmės skirtingos. ...Todėl ir automatiniai tekstų vertėjai susiduria su iššūkiais”.

Parengta pagal 15min.lt

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Iškils paminklas Adolfui Ramanauskui-Vanagai

Vilnius (Mano vyriausybė, ELTA) – Spalio 6 d. Vilniuje vyko Lietuvos valstybės vadovo, kovojusio su sovietine okupacija, Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio ginkluotųjų pajėgų vado, Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos signataro Adolfo Ramanausko-Vanago laidojimo metinių minėjimas.

Šia proga pranešama, kad Vyriausybės kanceliarija baigė rengti viešųjų pirkimų konkurso dokumentus, kuriais vadovaujantis bus išrinkta geriausia idėja, įrengtas paminklas ir antkapis Adolfui Ramanauskui-Vanagai Antakalnio kapinėse Vilniuje. Šis projektas turi būti įgyvendintas iki 2020 metų vasaros, jam skirta 50 tūkst. eurų.

Konkurso nugalėtojas bus at-

rinktas atsižvelgiant į paminklo idėjų ir plastinių sprendinių meninę kokybę, meninės idėjos autentiškumą, išraiškos priemonių ir reikšmių tikslingumą.

Kovojančios Lietuvos vadovas, Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio ginkluotųjų pajėgų vadas, Lietuvos Laisvės Kovos Sąjūdžio Tarybos 1949 m. vasario 16 d. deklaracijos signataras A. Ramanauskas-Vanagas 1956 m. buvo suimtas, o 1957 lapkričio 29 d. Vilniuje sušaudytas. Jo žmona partizanė B. Mažeikaitė-Ramanauskienė okupantų teismo nu-teista 8 metus kalėti lageriuose.

A. Ramanausko-Vanago palaikai 2018 m. rasti Našlaičių kapinėse Antakalnyje. 2018 m. spalio 6 dieną, palaidotas Antakalnio kapinėse, valstybės vadovų panteone.

JAV įmonė „Hollister“ – jau Lietuvoje

Kaunas (Diena.lt) – Lietuvoje oficialiai atidaryta naujausia JAV sveikatos priežiūros produktų gamintojo „Hollister Incorporated“ gamykla. Nepriklausoma, darbuotojų valdoma įmonė, gaminanti ir platinanti sveikatos priežiūros produktus ir paslaugas visame pasaulyje, įsikūrė Kaune, Laisvojoje ekonominėje zonoje (LEZ).

„Didžiuojamės, kad beveik 100 metų savo veiklą plėtojanti ‘Hollister Incorporated’ priėmė sprendimą naująsias gamyklas statyti būtent Lietuvoje, Kaune. Tai – svarbus Lietuvos Vyriausybės, Kauno miesto bei rajono politikų, švietimo ir verslo bendruomenių, viešosios įstaigos ‘Investuok Lietuvoje’ pasiekimas. Be to, tai puiki galimybė Lietuvai. Neabejoju, kad mūsų šalį įmonė pasirinko atsakingai – įvertinusi specialistų profesionalumą, palankią verslo aplinką, žmonių atsakingumą ir aukštą darbo kultūrą”, – savo sveikinimo kalboje nurodė Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis.

„Šiuo metu gamykloje Kaune jau

dirba daugiau nei 140 darbuotojų. Iki kitų metų pabaigos tikimės sukurti daugiau kaip 350 naujų darbo vietų, o iki 2022 m. esame numatę įdarbinti daugiau nei 500 darbuotojų, – sako „Hollister Lietuva” gamyklos generalinis direktorius Shane Caher.

„Hollister Incorporated” yra nepriklausoma, darbuotojų valdoma įmonė, kuri kuria, gamina ir platina sveikatos priežiūros produktus ir paslaugas visame pasaulyje. Įmonė gamina priemones, skirtas stomos priežiūros, šlapimo šalinimo sutrikimų ir kritinės būklės pacientų priežiūrai. Be to, rengia mokomąją pagalbinę medžiagą pacientams ir sveikatos priežiūros specialistams. Jau beveik 100 metų „Hollister Incorporated” padeda sveikatos priežiūros specialistams ir pacientams, bei yra įsipareigojusi užtikrinti oresnį ir patogesnį gyvenimą jos gaminius naudojančioms žmonėms.

JAV Illinois valstijoje įsikūrusi įmonė turi gamybos ir platinimo padalinius daugiau kaip 90 šalių visame pasaulyje.

Pastatyta aukščiausia Saulės skulptūra

Tauragė (Tauragės rajono savivaldybės inf.) – Tauragėje buvo pastatyta ir praėjusią savaitę atidengta aukščiausia Lietuvoje saulės skulptūra.

Šis paminklas atidengtas Baltų vienybės dienos ir rudens lygiadienio proga, jame persipina tradicinės baltų puošybos ir Lietuvos heraldikos detalės.

Pranešime teigiama, kad tauragiškio kalvio Kęstučio Plyskaičio sukurta metalo plastikos skulptūra, skirta Žemaitijos vardo paminėjimo 800 metų jubiliejui, yra didžiausia etnografinė saulė Lietuvoje. Skulptūros aukštis siekia kiek daugiau nei 9 metrus.

Saulės skulptūros centre pavaizduoti trys susirangę žalčiai, kurie baltų mitologijoje siejami su saule, žemės, vaisingumo ir gerovės simboliais, eglė,

Tauragėje atidengta aukščiausia Lietuvoje saulės skulptūra. „Tauragės kurjerio” nuotr.

simbolizuojanti amžinybę, likimą, o pati saulė yra vienas iš seniausių viso pasaulio kultūrų simbolių – visos gyvybės pagrindas, šviesa, teigiama pranešime.

Populiariausi gatvių pavadinimai – Liepų ir Miško

Vilnius (BNS) – Populiariausi gatvių pavadinimai Lietuvoje – Liepų ir Miško, skelbia Registrų centras.

Skačiuojama, kad Liepų vardu pavadintos daugiau nei 850 gatvių, Miško – beveik 700 gatvių.

Toliau populiariausių gatvių pavadinimų dešimtuke rikiuojasi Beržų, Sodų ir Pievų gatvės, taip pat Mokymų, Alyvų, Parko, Pušyno ir Ežerų.

ro. Šalyje taip pat gausus Gėlių, Lauko, Ažuolų, Dvaro, Kaštonų, Klevų, Kalno, Aušros, Tvenkinio, Saulės ar Draugystės gatvių skaičius.

Lietuvoje taip pat galima rasti unikalių gatvių pavadinimų, tokių kaip Mangų, Peleko, Sliukų ar Lašinių.

Visoje Lietuvoje yra per 14 tūkst. skirtingų gatvių pavadinimų.

Šiaurės Korėja ir JAV atnaujino derybas

Stokholmas (ELTA) – Šiaurės Korėjos ir JAV atstovai spalio 5 d. rinkosi Švedijos sostinėje Stokholme aptarti Š. Korėjos branduolinį nusi-ginklavinimą. Iki šiol derybos strigo kelis mėnesius, o šią savaitę Pchenjanas išbandė balistinę raketą.

Derybose Jungtines Valstijas atstovauja specialusis prezidento pasiuntinys Stephen Biegun, o Š. Korėja – Kim Myong Gil.

Pchenjanas spalio 2 d. pranešė išbandęs raketą.

Tai buvo labiausiai provokuojantis žingsnis nuo tada, kai 2018 m. pra-

dėtos derybos su Washingtonu.

JAV gynybos ministerija mano, kad raketa galėjo būti paleista nuo platformos esančios jūros paviršiuje, o ne iš povandeninio laivo.

JAV nekantriai laukė dialogo atnaujinimo, kuris buvo iš esmės užstrigęs po vasarį įvykusio JAV prezidento Donald Trump ir Š. Korėjos vadovo Kim Jong-un susitikimo Hanojuje.

D. Trump yra sakęs nematantis problemos tame, kad Š. Korėja išbandė trumpo nuotolio raketas ir tikino, kad jo asmeniniai santykiai su Kim Jong-un išlieka geri.

Neturinčių sveikatos draudimo neįleis į JAV

Washingtonas (ELTA) – JAV prezidentas Donald Trump paskelbė, kad į Jungtines Valstijas nebus įleidžiami imigrantai neturintys sveikatos draudimo arba negalintys susimokėti už sveikatos priežiūros paslaugas.

Pasak prezidento, konsulatų darbuotojai vizas išduoti galės tik tiems imigrantams, kurie sugebės įrodyti, kad jie netaps didele našta JAV sveikatos apsaugos sistemai.

Pokyčiai įsigalios lapkričio 3 d.

Balkanų šalis ragina nepasiduoti Rusijos įtakai

Washingtonas (LRT.lt) – JAV valstybės sekretorius Mike Pompeo lankėsi Juodkalnijoje ir Šiaurės Makedonijoje. Vizito metu jis džiaugėsi Balkanų šalių pastangomis išsivaduoti iš Rusijos įtakos.

M. Pompeo gyrė Juodkalniją, mažiausią buvusios Jugoslavijos šalį, nusišokus nuo Rusijos ir įstojus į NATO 2017 m. birželį.

Anot M. Pompeo, dėl tiesioginio bendradarbiavimo kibernetinio saugumo srityje buvo ištaisytos saugumo spragos ir dabar milijardai prietaisų visame pasaulyje yra apsaugoti nuo rusiškų kenkėjiškų programų.

Juodkalnijai siekiant išvengti Rusijos įtakos nebuvo apsieita be įtampos. 2016 m. Maskva kaltinta kišimusi į šios valstybės parlamento rinkimus ir planais įgyvendinti perversmą, ką patvirtino Juodkalnijos teismo nuosprendis prieš du Rusijos diplo-

matus.

JAV valstybės sekretorius taip pat ragino ES narystės siekiančią Juodkalniją kovoti su korupcija, sustiprinti įstatymo viršenybę ir užtikrinti spaudos laisvę.

JAV valstybės sekretorius vėliau lankėsi ir Šiaurės Makedonijoje. Per bendrą spaudos konferenciją su premjeru Zoran Zaev jis perspėjo dėl piktybinės Rusijos įtakos, kurią socialinėje žiniasklaidoje skleidžia Rusijos tro liai ir automatizuotos programos.

M. Pompeo sveikino Graikijos ir Šiaurės Makedonijos susitarimą dėl pastarosios šalies pavadinimo pakeitimo. Ginčo išsprendimas tarp kaimyninių valstybių atvėrė kelią Šiaurės Makedonijai siekti narystės NATO.

M. Pompeo sakė, kad jau rudenį JAV Senatas turėtų ratifikuoti protokolą dėl Šiaurės Makedonijos įstojimo į NATO.

Vatikane prasidėjo vyskupų sinodas

Vatikanas (ELTA) – Spalio 6 d. popiežius Pranciškus į Vatikaną sukvietė katalikų vyskopus. Bus kalbama apie skurdo alinamą Amazonės bendruomenių problemas.

Pasaulis atkreipė dėmesį į šį svarbų tropinių miškų regioną, nes pastaruoju metu čia siaučia dideli gaisrai.

Darbinėje sinodo dokumento versijoje aptariama socialinė neteisybė ir nusikaltimai, žmogžudystės, siūlomas bažnyčios veiksmų planas. Sinodo, kuriame dalyvauja vyskupai daugiausia iš devynių Amazonijos valstybių, dokumente griežtai smerkiami socialinė neteisybė ir nusikaltimai, siūlomas Katalikų Bažnyčios veiksmų planas, užsimenama apie vedusių vyrų šventinimą į kunigus.

Sinodas rengiamas Brazilijos prezidentui Jair Bolsonaro, skeptiškai vertinančiam klimato kaitą, Jungtinėse Tautose pareiškus, kad pasaulio žiniasklaida meluoja apie Amazoniją, ir pavadinus autochtonų lyderius užsienio vyriausybių įrankiais.

Pranciškui viliantis nunešti katalikų tikėjimą į atokias bendruome-

Amazonės sinodas aptars miškų gaisrus ir kai kuriuos itin kontroversiškus pasiūlymus. CNN nuotr.

nes, Romoje susirinkę vyskupai aptars ir itin kontroversišką pasiūlymą leisti vedusiems vyrams tapti kunigaiss.

Tai labai nepatinka kai kuriems tradicionalistams, kurie įrodinėja, kad tokia išimtis Amazonijai atvers duris kunigų celibato panaikinimui.

Iki spalio 27-osios truksiančiame sinode taip pat bus svarstomi oficialūs vaidmenys moterims, kurios ir dabar yra labai svarbios Amazonijos Bažnyčioje.

Iš 184 sinodo prelatų 113 yra iš Amazonijos, įskaitant 57 iš Brazilijos.

Taip pat dalyvauja 17 Amazonijos indėnų ir etninių grupių atstovų, 35 moterys. Šie dalyviai neturės teisės balsuoti dėl galutinio dokumento.

Filmas apie Šventąją seselę Faustina

Spalio 28 d. 7 val. v. daugiau kaip 700 Amerikos teatrų rodys filmą „Love and Mercy: Faustina” (Meilė ir gailestingumas: Faustina). Filmą pasakoja šventąją paskelbtos seselės Faustinos Kowalskos istoriją. Jai pasirodė Kristus kaip Gailestingumo karalius ir jos prašė pasirūpinti, kad būtų nupieštas Jo atvaizdas ir kad Dievo gailestingumas būtų plačiai skelbiamas visame pasaulyje. Paveikslas buvo nutapytas pagal seselės Faustinos nurodymus. Originalas dabar kabo Vilniuje, Dievo Gailestingumo šventovėje.

Filmas įgarsintas anglų kalba. Jis buvo sukurtas Amerikoje, Lenkijoje ir Lietuvoje. Jame atskleidžiamas panašumas tarp seselės Faustinos nurodyto paveikslo ir Turino drobulės. Filmą režisavo Michal Kondrat, pasitelkdamas Marijonų vienuolių patarimus. Filmą tęsiasi dvi valandas. Bus rodomas tik vienas filmo seansas, tačiau numatoma išleisti filmo DVD, kurį bus galima įsigyti asmeniniam žiūrėjimui. Bilietus galima užsakyti internetinėje svetainėje www.fathomevents.com. Spalio mėnesį rodomų filmų sąrašas yra ir spalio 28 d. rodomas filmas „Love and Mercy”. Įrašius pašto kodą (zip code), pasirodo teatrai, kuriuose bus rodomas filmas. Filmą, pvz., bus rodomas šiuose teatruose:

- Cinemark@Seven Bridges &IMAX
6500 Route 53, Woodridge, IL.

Orland Park Cinemas 14
16350 S. La Grange Rd.,
Orland Park, IL.

AMC Oakbrook Center 12
600 Oakbrook Center, Oak Brook, IL.

AMC Yorktown 18
80 Yorktown Shopping Center,
Lombard, IL.

AMC Ford City 14
7601 S. Cicero Ave., Chicago, IL.

AMC River East 21
322 E. Illinois Street, Chicago, IL.

Helena Kowalska – vienuolė Marija Faustina – lenkė vienuolė, mistikė,

Romos katalikų bažnyčios šventoji. 1905 m. gimė skurdžioje ir pamaldžioje valstiečių šeimoje Głogowiece. 1925 m. jai atsivėrė Dievo Motinos Gailestingumo seserų vienuolyno Varšuvoje durys. Pasibaigus postulatui ji išvyko į noviciato namus Krokuvoje. Ten 1926 m. įvilkuvėse gavo abitą ir vienuolės Marijos Faustinos vardą. Po 2 metų davė laikinuosius, o 1933 m. – amžinuosius skaitumo, neturto ir klusnumo įžadus. 1929 m. vasarį buvo trumpam atvykusi į Vilnių. Davusi amžinuosius vienuolinius įžadus, nuo 1933 m. gegužės 25 d. gyveno Vilniuje, čia patyrė Jėzaus apsimetimą, kuriuos užrašė savo dienoraštyje. Vilniuje Faustinos dvasios tėvas buvo Vilniaus universiteto prof. kun. Michal Sopočko – vėliau Palaimintasis Michal Sopočko, 1888 m. gimęs Vilniaus apskrityje, 1975 m. miręs Balstogėje, Lenkija. Jis labiausiai ir žinomas kaip šventosios Marijos Faustinos Kowalskos dvasios tėvas. Jo vardu pavadinta Juodšilių šalia Vilniaus bažnyčia. Būtent jis paskatino vienuolę rašyti savo sielos dienoraštį. Jo padedama Faustina ėmėsi skelbti Viešpaties Gailestingumą. Kunigas Michal Sopočko taip pat susitarė su dailininku Eugenijumi Kazimirovskiu, kad jis nutapys Išganytojo atvaizdą pagal Faustinos regėjimus. Paveikslas buvo pradėtas tapyti 1934 m. sausio 2 d. Vienuolė pusę metų lankėsi dirbtuvėje kas savaitę, kad nurodytų klaidas bei patikslintų detales. 1934-ųjų birželį buvo nutapytas pirmasis Dievo Gailestingumo paveikslas. Iš Vilniaus 1936 m. Faustina perkelta į Varšuvą, vėliau į Krokuvą. Visur ji dirbo paprastą darbą: virėjos, daržininkės, durininkės. Mirė 1938 m. rugsėjo 17 d. Jos palaikai buvo palaidoti Krokuvoje – Lagievnikuose, Dievo Motinos Gailestingumo seserų vienuolyno kapinėse, bendrame kape, dabar – Lagievnikų vienuolyno koplyčios altoriuje. 2000 m. balandžio 30 d. Popiežius Jonas Paulius II Faustina Kovalską kanonizavo – paskelbė šventąja. Lietuvoje jos vardu pavadinta Skaidrių Dievo Gailestingumo apaštalės Šv. Faustinos koplyčia.

Parengė Rimas Černius

Tarp naujų kardinolų – Sigitas Tamkevičius

Atkelta iš 2 psl.

Popiežiaus sveikinimas kardinolui S. Tamkevičiui užtruko kiek ilgiau. Vėliau kardinolas sakė, jog tą akimirą Šventasis Tėvas paminėjo kankinystę ir pastebimai susigraudino.

Kardinolų konsistorija baigėsi popiežiaus kvietimu visiems apeigose dalyvavusiems sugiedoti „Tėve mūsų” malda, trumpa Dievo užtarimo prašymo malda, palaiminimu ir „Sveika, Karaliene” (Salve Regina) giesme Dievo Motinai.

Po konsistorijos šeštadienio vakarą visus trylika naujų kardinolų Vatikanė sveikino pažįstami ir bičiuliai, šia proga atvykę Romą, taip pat visi, kas norėjo juos pagerbti.

Trys Romos kurijoje tarnaujantys nauji kardinolai juos pasveikinti atėjusius žmones priėmė Apaštališkųjų rūmų menėse; kiti kardinolai sveikinamąsios priėmė Vatikaną audiencijų salėje. Kardinolą Sigitą Tamkevičių sveikino iš Lietuvos atvykę vyskupai, kunigai ir artimieji. Lietuvos valstybės vardu naująjį kardinolą pasveikino ambasadorius prie Šventojo Sosto Petras Zapolskas. Kardinolo pagerbimas sekmadienį surengtas ir Popiežiškojoje Šv. Kazimiero lietuvių kolegijoje.

Vatican News ir Kauno arkivyskupijos inf

DRAUGAS

KVIEČIA

Į SPAUDOS BALIŲ

administracija@draugas.org

ADVOKATAI

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

www.facebook.com/draugolaikrastis

www.DRAUGAS.ORG

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

„Draugo” prenumeratoriai gali skaityti „Draugą” internete be jokio papildomo mokesčio.

Pageidaujantys turėtų parašyti apie tai administracijai:

administracija@draugas.org
ir gauti „log in” bei slaptažodį.

www.draugas.org – 773-585-9500

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Visuotinis Pal. Jurgio Matulaičio misijos** narių susirinkimas vyks Pasaulio lietuvių centre Lemonte spalio 20 d., sekmadienį, 12:15 val. p. p. Visi kviečiami!

■ **Lietuvių Fondo kasmetinis pokylis** vyks lapkričio 2 d. 5:30 val. p. p. Pasaulio lietu-

vių centre, 14911 127th Street, Lemont, IL 60439. Muzikinę programą atliks merginų trio „The Peppermint Patties”: Ann Caldwell, Daina Fischer, Laura Smalley. Akompaniatorė – Heidi Joosten. Bilietus užsisakyti: www.lietuviufondas.org arba tel. 630-257-1616.

JAV LB XXII Tarybos antroji sesija vyks spalio 11–13 dienomis Čikagoje

JAV LB Taryba kasmet nustato metams veiklos gaires. Taryba renkama trejiems metams; dabartinė Taryba atsakinga už JAV LB veiklą 2018–2021 metais. Tarybą sudaro 60 rinktų atstovų ir, *ex officio*, 10 apygardų pirmininkų. Atstovus į Tarybą renka vyresni nei 18 m. JAV lietuviai, lietuvių kilmės amerikiečiai ir net jų ne lietuviai sutuoktiniai. Kasmetinės Tarybos sesijos vyksta vis kitoje vietoje. 2018 m. Tarybos suvažiavimą organizavo Portland, OR, bendruomenė. Maloniai kviečiami visi.

Registracija ir daugiau informacijos <http://lithuanian-american.org/lt/tarybos-sesija-2019/>

Sesijos metu vyks šventiniai vakarai.

Spalio 11 d., penktadienį, 7 val. v. Pasaulio lietuvių centre Lemonte – vakarienė ir muzikinė programa, kurioje pasirodys „Dainavos” ansamblio vyrų vienetas, Rimantas Pažemeckas ir Aura Kizytė, Sandra Avižienytė bei šokių grupė „Suktinis”.

Spalio 12 d., šeštadienį, 7 val. v. vakarinė programa vyks The Hyatt Lodge viešbutyje (2815 Jorie Blvd., Oak Brook, IL 60523). Gros gitaristas Tomas Varnagiris, dainuos Česlovas Gabalis bei Nida Grigalavičiūtė.

Sveikiname

Šiandien Stanley Balzekas, Jr., lietuvių kultūros muziejaus Čikagoje įkūrėjas, švenčia savo 95-ąjį gimtadienį. Tai žmogus, kuris savo pavyzdžiu ne kartą įrodė, jog nieko nėra neįmanomo – netgi neįtikėtiną idėją galima įgyvendinti, jeigu ja tikėsi ir dirbsi iš širdies.

Mielas Stanley, linkime kuo ilgiau dalytis su visais savo optimizmu, mintimis ir patirtimi, o taip pat ir nepakartojamu humoru jausmu. Linkime, kad pasaulis kuo ilgiau Jums spindėtų gražiausiomis spalvomis.

„Draugo” darbuotojai

Pokylis loterijos aukos rugsėjo 12 d.

Gražindami „Draugo” pokylis loterijos bilietėlių šakneles aukojo:

210 dol. John Dainauskas Woodridge, IL; Joana A. Stoškus, Palos Park, IL.

110 dol. Viltis A. Jatulis, Woodland Hts., CA.

100 dol. Phyllis A. Ernst, St. Louis, MO.

90 dol. Gražina Vižinas, Willowbrook, IL.

60 dol. Dalia M. Černius, Glendale, CA; V. V. Mikuckis, Pasadena, CA; John Duncia, Newtown, PA; Švč. M. Marijos Gimimo parapija, Chicago, IL; Vitmantas B. Stanevičius, Coldwater, MI; Alma M. Jankus, Sterling Heights, MI; Marija Newsom, Beverly Hills, CA; L. R. Griauzdė, Riverside, IL; Nemira Šumskis, Chicago, IL; Laimutė Bildušas, Tyler, TX; Nida Petronis, Willowbrook, IL.

Nuoširdžiai dėkojame už Jūsų paramą

Amerikos lietuvių renginiai – „Draugo“ kalendoriuje!

Viskas vienoje
vietoje

patogu naudoti

lengva surasti

Praneškite apie renginį el. paštu
draugokalendarius@gmail.com
Siųskite informaciją iš visų Valstijų!

**Organizatoriai, nematote renginio
kalendoriuje? Atsiųskite informaciją
adresu**

draugokalendarius@gmail.com

SIUNTINIAI Į VISĄ EUROPOS SĄJUNGĄ

Ukraina, Baltarusija,
Moldova, Rusija

**Greičiausi
pristatymo terminai**

**Kiekviena dėžė nemokamai
apdrausta \$100**

Siūlome automobilių
gabenimą į visas pasaulio
šalis, automobilių pirkimą
iš visų JAV aukcionų,
asmenų turto
perkaustymą

Siuntinių paėmimas iš namų

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Pilėta
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Euras Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Royal Petal
188 E. Wend St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-888-1838

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rland Rd. Arlington Hts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kunigaikščių Užėja
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalya
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W. Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

Ina Stankėvičienė
Adresas: 2711 W. 71st Street Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-5999

Pasidalinkite nuomone

facebook

www.facebook.com/draugolaikrastis